

Bruxelles, 21. lipnja 2023.
(OR. en, pl)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0195(COD)

10867/23
ADD 1

ENV 718
CLIMA 315
FORETS 74
AGRI 346
POLMAR 37
CODEC 1170

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 10719/23
Br. dok. Kom.: 10607/22 + ADD 1

Predmet: Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o obnovi prirode
– opći pristup
= = izjave

Izjava Latvije

Sastanak Vijeća za okoliš 20. lipnja 2023.

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o obnovi prirode

Latvija podupire glavni cilj prijedloga, odnosno obnovu prirode diljem kontinenta u korist bioraznolikosti, klime i ljudi.

Međutim, Latvija je zabrinuta zbog kvantitativnih obveznih ciljeva u pogledu ponovnog natapanja i odredaba za organska tla koja se upotrebljavaju u poljoprivredne svrhe (članak 9. stavak 4.).

Smatramo da će odredbe o ponovnom natapanju organskog tla nerazmjerno utjecati na određene države članice s posebnim klimatskim uvjetima.

Latvija je država članica s jednim od najnižih udjela poljoprivrednog zemljišta u EU-u (30 % ukupne površine zemljišta). Istodobno je i jedna od rijetkih država članica s najvećim udjelom organskih tala.

Nadalje, organska tla nalaze se na malim, raštrkanim područjima diljem državnog područja Latvije. Poljoprivredna zemljišta i šumski sustavi odvodnje međusobno su povezani i spojeni u jedan veliki sustav. Osim toga, ta su područja u vlasništvu države, općina i privatnih vlasnika.

S obzirom na posebnosti i okolnosti, kvantitativni i obvezni ciljevi u pogledu ponovnog natapanja znatno će utjecati na poljoprivredu, koja je jedan od prioritetnih gospodarskih sektora u Latviji.

Tijekom sastanaka Radne skupine za pitanja okoliša Latvija je podijelila rezultate recenziranih izvješća u kojima je procijenjena primjerenost ponovnog natapanja. U nekoliko izvješća zaključeno je da bi druge mjere obnove (kao što je pošumljavanje) mogle biti primjerenije u posebnim okolnostima i imati znatne klimatske koristi.

Ponovnim natapanjem povećavaju se i emisije metana, drugog najčešćeg stakleničkog plina. U nekim slučajevima ponovno natapanje može doprinijeti postizanju klimatskih ciljeva u području LULUCF-a.

Osim toga, s obzirom na visoke troškove i tehnički sofisticiran proces ponovnog natapanja, Latvija vidi veću vrijednost smanjenja emisija pri ponovnom natapanju debljeg sloja organskog tla, kao što su *histosoli*, čija je debljina 40 cm ili više.

Dostupnost financijskih sredstava bit će ključan preduvjet za postizanje ciljeva.

Kako bi se olakšalo postizanje klimatskih i okolišnih ciljeva EU-a, Latvija podupire donošenje općeg pristupa na sastanku Vijeća za okoliš 20. lipnja 2023.

Izjava Republike Malte

Malta prepoznaje potrebu za ambicioznijim pristupom očuvanju prirode i smatra da će se ovom Uredbom doprinijeti globalnom okviru za bioraznolikost i poboljšati otpornost na klimatske promjene.

Međutim, Malta smatra da bi primjenjivost ove Uredbe trebala biti usmjerena na ona prirodna dobra čija zaštita nije ostvarena postojećom europskom pravnom stečevinom. Malta je zabrinuta zbog primjenjivosti ove Uredbe na područje epikontinentalnog pojasa. Važno je osigurati ravnopravne uvjete u primjeni mjera i da se takvim djelovanjem doista postiže potrebna razina zaštite.

Malta razumije da se općim pristupom Vijeća pruža fleksibilnost u primjeni ciljeva za obnovu prirode iz članaka 4. i 5., uključujući sprečavanje pogoršanja stanja kopnenih i morskih voda, kao i izostanak neto gubitka za urbane ekosustave do 2030. Ta je fleksibilnost ključna jer bi državama članicama s velikom gustoćom naseljenosti i ograničenim prostornim širenjem, kao što je Malta, omogućila da odrede put za postizanje tih ambicija, a da se pritom ne dovedu u pitanje postojeća nacionalna zakonodavstva u pogledu nacionalnih razvojnih politika. Smatramo da je ključno osigurati da države članice mogu učinkovito prilagoditi svoje planove obnove prirode kako bi se odgovorilo na posebne pritiske s kojima se suočavaju.

Malta će nastojati osigurati da takva fleksibilnost ostane u središtu predstojećih pregovora s Europskim parlamentom.

Izjava Poljske

Izjava Poljske o Nacrtu uredbe o obnovi prirode

Zaštita bioraznolikosti i obnova prirode važne su zadaće država članica Europske unije, a Poljska već godinama radi na odgovornom ostvarivanju tih ciljeva. Stoga poljska vlada zauzima kritičko stajalište u odnosu na Nacrt uredbe o obnovi prirode, napominjući da u tako kratkom razdoblju nije moguće ostvariti njegove iznimno ambiciozne ciljeve. Neke od mjera utvrđenih u Nacrtu uredbe kopiraju postojeća rješenja u vezi s provedbom direktiva, koja, međutim, kao što pokazuju izvješća Komisije, nisu polučila željene rezultate.

Tijekom pregovora, koji traju od lipnja 2022., naknadne verzije teksta ovog dokumenta pokazale su da promjene idu u dobrom smjeru, na čemu Poljska zahvaljuje češkom i švedskom predsjedništvu. Međutim, i dalje postoje opravdane sumnje u pogledu trenutnog teksta Nacrta. Poljska želi posvetiti posebnu pozornost pitanjima koja utječu na poljoprivredu. Unatoč izmjenama teksta Uredbe u pogledu poljoprivrednih ekosustava, ciljevi koji su za njih utvrđeni nisu ostvarivi. Konkretno, obnova isušanih treseta i dalje je velik problem. Velika većina tih površina u Poljskoj trenutno su trajni travnjaci, koji su u vlasništvu poljoprivrednika i služe za proizvodne svrhe. Ponovnim natapanjem ograničava se mogućnost upotrebe tih površina u poljoprivredne svrhe, što stvara rizik za sigurnost opskrbe hranom i konkurentnost poljske poljoprivrede, kao i poljoprivrede EU-a. Poljska je posebno zabrinuta zbog toga što provedba ciljeva Uredbe zahtijeva promjene u prostornom planiranju i upotrebi zemljišta, što može dovesti do potrebe za promjenom poslovnog profila gospodarskih subjekata ili promjenom izvora prihoda za pojedince.

Važno je napomenuti da se Nacrtom uredbe predviđa dodjeljivanje širokih ovlasti Europskoj komisiji. Pri provjeri primjerenosti, djelotvornosti i učinkovitosti mjera koje poduzimaju države članice Komisija će moći zatražiti provedbu svih proizvoljnih dodatnih mjera. Kriteriji za tu procjenu, a osobito postupak koji treba primijeniti u slučaju neslaganja stručnjaka iz država članica i službenika Europske komisije, nisu poznati. Ne postoji prijedlog u vezi s načinom rješavanja neslaganja Komisije i države članice.

Poljska smatra da ni planirano financiranje tih ambicioznih zadaća nije dostatno, a procjena troškova, kako je prikazano tijekom rada, svakako je podcijenjena. Poljska je dosljedno isticala potrebu za stvaranjem namjenskog fonda za potrebe obnove prirode. Bit će potrebna i znatna ljudska i financijska potpora uredima i institucijama koji provode nova rješenja, što nije uključeno u projekt.

Također vrijedi naglasiti da, prema mišljenju Poljske, Uredbu nije moguće izravno primijeniti, a njezina bi provedba zahtijevala brojne zakonodavne izmjene nacionalnog zakonodavstva.

U kontekstu sve brutalnijeg rata koji vodi Rusija, Poljska smatra da se planiranje takvih skupih mjera ili dalekosežnih promjena u načinu upravljanja prostorom, uključujući područja povezana s proizvodnjom hrane ili energetskom sigurnošću, čini opasnim sa stajališta gospodarske i socijalne stabilnosti EU-a.
